

Sygepleje, diagnosticering og behandling til pt. med glaucom.

v. spl. Linda T. Madsen, Øjenafdeling, Aalborg.

Introduktion til Øjenafd. / Aalborg.

Hvad er glaukom? (9000 diagnosticeres årligt med glaukom i DK)

- Opdages som regel tilfældigt.
- En sygdom i synsnerven - løbende forfald af nervefibre.
- Behandling: nedsætte øjentrykket (dråber / laser).
- Er arveligt

Modtagelse af nyhenviste glaukom patienter

- Ofte ved pt. ikke selv, hvorfor de er henvist, har ej heller kendskab til glaukom.
- Kræver indsats fra sundhedspersonale ift. bedre sygdomsforståelse og compliance.
- Undersøgelser:
 - Brillemål, IOP, refraktion, visus, evt. SF undersøgelse, OCT, CCT (måles fordi tension måling er afhængig af cornea tykkelse).

Patientens sygdomsforståelse og compliance

- Meget varierende
- Lav sygdomsforståelse: kræver mere info. Nogle pt. synes synet bliver sløret, som følge af øjendrypning.
- Ved nyhenviste: lyt til pt. mhp. sygdomsforståelse.
- Forklar pt., hvad glaukom er / brug evt. planche.

Behandling:

- Dryppeintervaller: der er ofte brug for justeringer.
- Hvem drypper?
 - Er der brug for hjælp? Netværk? Kan pårørende evt. hjælpe? Primær? (Ofte ønsker pt. ikke at være afhængig).

Bekymringer / udfordringer:

- Pt. oplever ingen bedring af sygdommen, men i stedet bivirkninger til øjendråber.
- Angst for at blive blind.
- Kørekort? Erhverv?
- Økonomi. Øjendråber uden konserveringsmiddel ofte dyrere.
- Isolation fra fællesskabet - melder fra pga. nedsat syn.

OP inforsamtale

- Gennemgår det præ-, per- og postoperative forløb med pt.
- Pt. 's netværk.

Foreninger/ hjælpemidler

- Dansk glaukom forening (har psykolog)
- Dansk Blindesamfund.
- Synsinstitutter.

Glaukombehandling, Øjenafdeling, Aalborg

v. overlæge Jan H. Simonsen, Aalborg

Glaukom

Mange har det - få bliver helt blinde

Anatomi

- Forhøjet tryk i øjets kammervæske
- Hvis forhindret afløb => behandling evt. iridotomi.
- Forhøjet øjentryk => neurodegeneration / påvirkning af synsnerven.

Undersøgelser:

- Papil OCT
- Computer perimetri (SF undersøgelse)

Synsudfald (ses ved perimetri):

- Black tunnel
- Missing parts

Epidemiologi

Rammer 2-4 % af voksne

- Congenit
- Primært glaukom
 - Åben vinklet
 - Lukket vinklet
- Sekundært glaukom
 - Traumer, regnbuehindebetændelse, medikamentelt, neovaskulært.

Intraoculært pressure – IOP.

- Normalt tryk ? 10-21 mmHg.
- Tension over 21 mmHg kræver ikke nødvendigvis beh.

Behandling (individualiseret – i samarbejde med privatpraktiserende øjenlæge)

- Øjendråber (mest simple beh. - kan medføre allergi overfor konserveringsmiddel)
- Laser trabekuloplastik (laserbeh.)
- Kammervinkel procedurer
- Cat. Op. / linse skift => giver mere plads
- PreserFlo (anvendes ofte)
- Trabekulektomi (mest effektiv)
- Cyklodestruktion